

28/5/2015

לכבוד:

מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב

הנדון: מענה לפרסום טיוטת כללי המים (רישיון ספק אזורי לחקלאות), התשע"ה – 2015

שלום רב,

להלן התייחסותנו לטיטת הכללים שבנדון כפי שפורסמו באתר הרשות הממשלתית למים ולביוב (להלן: רשות המים / הרשות).

כפי שהתייחסנו לאורך כל התהליך לגיבוש הרישיונות האזוריים, אנו תומכים ברעיון זה וסבורים כי "פלטפורמת" הרישיונות האזוריים הינה משמעותית ונכונה ביותר באספקת המים העתידית לחקלאות בישראל.

התייחסות להקדמה שצורפה לטיטת הכללים:

מן ההקדמה לכללים שפורסמו ניתן להבין כי קיים קשר בין ההליך הרגולטיבי של הסדרת הפעילות האזורית של ספקי המים לבין סוגיית תעריפי המים לחקלאות.

כפי שצוין מעלה, התאחדות חקלאי ישראל רואה ברעיון הרישיונות האזוריים פתרון נכון לעתיד אספקת המים החקלאיים בישראל. להבנתנו, ולאור המשתמע ממטרות הרישיון כפי שנוסחו בסעיף 1 לכללים, גם רשות המים מעוניינת בפתרון זה ולפיכך מקדמת אותו.

רישיון ספק אזורי לחקלאות הינו פלטפורמה לפעילות הפקה ואספקת מים רחבה ועתיד להביא לשיפור ביכולת האופטימיזציה בין מקורות המים השונים לבין צרכניהם. רישיון אזורי צפוי, בין היתר, גם לאפשר איזון כמותי ותעריפי בין צרכני המים באזור הפעילות ולפיכך צפוי לסייע בהתמודדות החקלאים עם המשך עליית תעריפי המים השפירים הנרכשים מחברת מקורות.

להשקפתנו, אין כל קשר בין נכונות המהלך הנוכחי לבין הצורך האמיתי להתמודדות עם סוגיית תעריפי המים לחקלאות. עתיד אספקת המים לחקלאות נמצא בפעילות האזורית ולפיכך יש להסדיר אפשרות זו על בסיס הכללים שפורסמו.

אנו מתנגדים בתוקף לכל התניה או זיקה בין קידום פרסום הכללים ובין הדיונים המתקיימים בנושא תעריפי המים ותוצאותיהם.

התייחסות לגוף טיטות הכללים:

א. סעיף 1 לכללים, "מטרת מתן הרישיון":
מטרות הרישיון האזורי אינן מתייחסות לחשיבות יציבות מערכת ההפקה והאספקה עבור הצרכנים החקלאיים.
נבקש להוסיף מטרה נוספת:
"יצירת מערכת הפקת ואספקת מים אזורית יציבה וברת-קיימא להמשך קיומה של החקלאות באזורי הארץ השונים".

ב. סעיף 2 לכללים, הגדרת "אספקת מים לחקלאות":

i. ההגדרה הנ"ל משמיטה את כמויות המים המסופקות לחקלאות בתוך תחומי היישוב. מים אלו, המסופקים בתוך תחומי היישוב, הינם מים חקלאיים לכל דבר ועניין ולפיכך חייבים להתקיים עליהם אותם הכללים החלים על המים החקלאיים ביתר האזור.

ii. התקיימותם של שני סוגי מים לחקלאות, האחד תחת הרישיון האזורי והשני תחת רישיונות האגודות היישוביות איננה יכולה לעבוד ועתידה להציב מכשול אמיתי בפני הקמת הרישיונות האזוריים ותפגע קשות בגמישות ההתנהלות של הרישיון האזורי.

iii. יש לזכור כי כיום מתקיימים בישראל שישה רישיונות אזוריים תחת תכנית הרצה ("פיילוט") אשר בהם לא נקבעה הפרדה הנ"ל ולא מתקיימת כל בעייתיות.

iv. קיומה של מערכת משותפת לאספקת המים לבית ולחקלאות מביאה לניצול תשתיות מיטבי בתחומי היישובים (זהו המצב הקיים במרבית האזורים). יחד עם זאת, היא גם מציבה אתגר מורכב בפני הרגולטור והאופרטורים (הספקים) בבואם לשייך את עלויות התפעול וההון של ההפקה והאספקה. אי הכללת המים הנ"ל איננה הפתרון לאתגר זה ואף כאמור עשויה להוות חסם משמעותי לכניסת אזורים לפעילות על בסיס הכללים המוצעים. יש לציין כי סוגיה זו הינה גם סוגיה משמעותית בתהליך אסדרת פעילות אספקת המים הביתיים במרחב הכפרי המקודמת בשנים האחרונות ע"י רשות המים.

אנו מבקשים לפעול להסדרת הנושא ללא קשר לקביעת הכללים הנוכחיים.

v. בדברי ההסבר להגדרה זו נקבע כי בתוך היישוב "עיקר האספקה הינה למטרת בית". נבקש להבין על אלו נתונים מתבססת קביעה זו.

ג. סעיפים 12-3 לכללים:

מבקשים להעיר כי מעבר לבחינה המהותית של אישור הרישיון האזורי מדובר בתהליך ביורוקרטי כבד ביותר ומסורבל. אזורים אשר יבחרו להיכנס לתהליך זה יעמדו אתגר משמעותי של המצאת מסמכים, נתונים והצהרות אינספור. יש לשער כי הן שלב הבקשה המקדמית והן שלב בקשת הרישיון יתמשכו פרק זמן ממושך ויש לעשות ככל שניתן על מנת לפשט הדרישות המופיעות בסעיפים על מנת לקצר משך זמן זה.

ד. סעיף 6 לכללים – "החלטת מנהל הרשות בבקשה המקדמית והחלטה על קביעת התחום פעילות גיאוגרפי":

- i. לא הוגדר פרק זמן לקבלת ההחלטה המוצגת בסעיף זה. לאור מורכבות הנושא והגורמים הרבים המיוצגים במועצת רשות המים אנו מבקשים להגדיר זאת.
- ii. ככל שאושרה תקינות הבקשה המקדמית (סעיף 5 לכללים) אך טרם התקבלה החלטת מנהל הרשות נשוא סעיף 6, מהו סטטוס הפעילות של האזור?
סוגיה זו מקבלת משנה תוקף בכל הנוגע לאזורים הפועלים כיום כרישיונות אזוריים.
- iii. מבקשים להוסיף תת-סעיף אשר יקבע כי ככל שיקבע מנהל הרשות כי יש לשנות את התחום הגיאוגרפי שהוגש, יוכל האזור למשוך את בקשתו.

ה. סעיף 13 לכללים - "חידוש רישיון":

- i. חידוש שנתי של הרישיון יוצר אי-ודאות לגבי עתיד פעילותו. אי ודאות זה פוגע ביכולת ההסתמכות של כלל הגורמים הרלוונטיים ובראש ובראשונה בצרכני המים ובגורמי המימון. בהמשך לכך מתורגמת אי-ודאות זו לעליית מחירים מיותרת.
  - ii. ברורה האמירה המופיעה בדברי ההסבר לסעיף זה בדבר העצמה הניתנת בידי הרישיון האזורי. אף על פי כן, יחד עם עצמה זו נקבעו בכללים הנוכחיים חובות כבדים המתקיימים על הרישיון האזורי ומהווים בקרה משמעותית ביותר על העצמה האמורה.
- אנו מבקשים לבטל סעיף זה ולהקביל את מנגנון חידוש הרישיון למנגנון הקיימים ברישיונות הנוכחיים.

- ו. סעיף 14 לכללים, "ביטול רישיון":
סעיף 15. (8) לכללים קובע כי "תנאיי ההצטרפות למבקש והפרישה ממנו אינם פוגעים בחברים".
בהמשך לעקרון זה מבוקש להבהיר כי ביטול רישיון אזורי משמעותו החזרת המצב למצב בו היו חבריו וצרכניו בטרם הקמת הרישיון האזורי.
ללא הבהרה זו יכולת הקמת רישיונות אזוריים מוטלת בספק רב.
- ז. סעיפים 15(6), 15(7), 15(8), 16(ב)(1), 16(ב)(2), 16(ב)(4) לכללים וסעיפים 9, 10 לתוספת – סוגיית "ללא אפליה":
נבקש להעיר כי החשש מאפליית צרכנים הינו חשש מובן וכך גם הצורך לעגנו במערכת הכללים. יחד עם זאת, היכולת ליצירת שוויון מוחלט (ככל שקיים) הינה מוגבלת לאור השונות המתקיימת לעיתים בתוך האזורים.
שונות זו, ככל שקיימת, התפתחה לאורך השנים ממגוון סיבות תחת ניהולם של גורמי הרגולציה ובאה לידי ביטוי בהקצאות בסיס להפקה וצריכת מים שניתנו ע"י גורמי הממשלה, הסדרי עבר שנערכו עם המדינה ועוד.
יש לציין כי לאורך השנים התפתח גם פער משמעותי בהשקעות שבוצעו ובנשיאת הנטל הכרוך בהן, השקעות אשר היו מלוות בנטילת סיכונים משמעותית ואשר יכולת תמחורה מוטל בספק.
בנוסף, קיימים מדדים נוספים לאספקת המים (איכות, אמינות וכד') אשר גם לגביהם קיימת שונות ויכולת מוגבלת ביותר לתמחור וליצירת שוויון מוחלט.
לאור האמור ברצוננו להדגיש כי יצירת שוויון מוחלט הינה אתגר מורכב ביותר לביצוע עבור האופרטורים (ספקי המים) ולבקרה ע"י הרגולטור. יתרה מכך, לאור המורכבות יש להאיר כי גם תמונת מצב נתונה עשויה להצטייר כ'מפלה בין צרכנים' בעוד שבצורה עניינית היא תשקף את העלות האמיתית של גישור הפערים.
- ח. סעיפים 15(8), 16(ב)(3) לכללים – סוגיית "צירוף חברים וצרכני מים נוספים":
יש להבהיר כי אגודה אזורית הינה לרוב אגודה אשר חבריה הינם צרכני מים גדולים ובעלי קרקעות חקלאיות נרחבות. צרכנים אשר אינם דומים במאפייניהם (צריכה והיקף קרקעות מעובדות) לחברי האגודה לא יוכלו להצטרף כחברים אלא להוות "צרכני מים שאינם חברי אגודה". צרכנים פרטיים אשר יתאגדו תחת אגודה אשר

מאפייניה יהיו דומים למאפייני שאר חברי האגודה יוכלו להצטרף כחברים לאגודה האזורית.
נבקש להוסיף הבהרה זו לסעיפים הרלוונטיים.

ט. סעיף 17 לכללים – "הגבלה על עיסוקים מותרים":

- i. הגדרת "פעולות נלוות הקשורות במישרין לאספקת מים" - מבוקש להבהיר כי פעילויות אשר מתבצעות לצורך מימון פעילות אספקת המים החקלאיים כגון "מונה נטו", מרכז מבקרים וכד' נכללות תחת הגדרה זו.
- ii. מבקשים להחריג פעילויות קיימות המבוצעות ע"י הספקים הקיימים.
- iii. כפי שצוין בסעיף ב' להתייחסות זו, קיומה של מערכת משותפת לאספקת המים לבית ולחקלאות מביאה לניצול תשתיות מיטבי בתחומי היישובים (זהו המצב הקיים במרבית האזורים). יחד עם זאת, היא גם מציבה אתגר מורכב בפני הרגולטור והאופרטורים (הספקים) בבואם לשייך את עלויות התפעול וההון האספקה. הגבלת עיסוק זה איננה הפתרון לאתגר זה ועשויה להוות חסם משמעותי לכניסת אזורים לפעילות על בסיס הכללים המוצעים. יש לציין כי סוגיה זו הינה גם סוגיה משמעותית בתהליך אסדרת פעילות אספקת המים הביתיים במרחב הכפרי המקודמת בשנים האחרונות ע"י רשות המים.
אנו מבקשים לפעול להסדרת הנושא ללא קשר לקביעת הכללים הנוכחיים.

י. סעיף 24(א) לכללים – "ניהול הקצאות מים"

בהמשך לסעיף ו' להתייחסות זו, סעיף 15.8) לכללים קובע כי "תנאיי ההצטרפות למבקש והפרישה ממנו אינם פוגעים בחברים". בהמשך לעקרון זה מבוקש להבהיר כי חדלותו של אדם להיות צרכן של ספק אזורי לחקלאות משמעותו החזרת המצב למצב בו היה בטרם הצטרפותו לרישיון האזורי.
ללא הבהרה זו יכולת הקמת רישיונות אזוריים מוטלת בספק רב.

יא. סעיף 25 לכללים – "הקצאות הפקה"

הקצאות ההפקה הינן סמכותה הבלעדית של רשות המים בפעילותה תחת חוק המים תשי"ט-1959. זהו המצב המתקיים לכל רישיונות המים ולא ברורה הסיבה להבדלת הרישיון האזורי בנושא זה.

מעבר לכך, אנו מתנגדים לקישור שנקבע בין שיקולי הקצאות המים ובין השלכות כאלה ואחרות על תעריפי המים של כלל הצרכנים.
נדרש למחוק סעיף זה.

יב. סעיף 29 לכללים – "חשבון ייעודי לפחת גביה":

- i. מרבית אגודות המים עומדות מול מצב בו פחת הגביה השנתי והרב-שנתי הינו אפסי. יש להבהיר כי קביעת שיעור פחת גביה גבוה מכך או הדומה לפחת המוכר בתאגידי המים והביוב יגרום לעליה מיותרת בתעריף לצרכנים ולהקפאה מיותרת של כספים בבנקים.
- ii. מוצע כי שיעור פחת הגביה יקבע על בסיס פחת הגביה המדווח ע"י הספק והמחושב בתכנית העסקית הנדרשת להגשה בסעיפים 6.6 (2) 6.6 (3) בתוספת לכללים.
- iii. תת-סעיף (ג) – קיומו של חשבון ייעודי לפחת גביה נועד במהותו להוות מקור לתשלום כלל חובות ספק המים במצב של בעיית הכנסות. אין לקבוע עדיפות כזו או אחרת עבור כספים אלו בעוד האינטרס הברור של הרגולטור הינו כי הספק ימשיך במשטר תשלומים עבור כלל הגורמים מולם הוא פועל.
נבקש למחוק תת-סעיף זה.
- iv. פירות החשבון – ככל שייוצרו בחשבון הייעודי יתרות חיוביות מעבר לסכום הנדרש (בשל צבירת ריבית וכד') יופרשו כספים אלו לחשבון הכללי של הספק האזורי.
נבקש להוסיף תת-סעיף עבור סוגיה זו.

יג. סעיף 30 (8) לכללים – "הפעלת אתר אינטרנט":

- i. נבקש להבהיר כי מדובר באתר אינטרנט שאינו פומבי ובעל גישה מוגבלת לחבריו, צרכניו ומנהל רשות המים בלבד.
- ii. תת-סעיף (8) מהווה "סעיף סל" שאינו מקובל בכללים מסוג זה.
נבקש למחוק תת-סעיף זה.

ד. סעיף 32 – "אישור מוקדם לפיתוח תשתיות":

נבקש להבהיר בגוף הסעיף כי אישור זה מכוון אך ורק לפיתוח תשתיות בתמיכת המדינה. הקמת תשתיות הולכה ואספקה שאינן בתמיכת המדינה אינן דורשות את אישור הרשות.
ללא הבהרה זו יכולת הקמת רישיונות אזוריים מוטלת בספק רב.

ט. סעיף 34 לכללים – "תחילה והוראות מעבר":

- i. החל משנת 2012 ובמספר מקרים אף מוקדם מכך פועלים בארץ מספר אזוריים המתנהלים הלכה למעשה כרישיונות אזוריים.
- ii. התנהלות זו נתמכה ועודדה על ידי רשות המים ואף עוגנה בקול קורא אשר פורסם בתחילת שנת 2012 עבור שנת הרישוי 2012.
- iii. תכניות ההרצה ("פיילוטים") שבוצעו הוגדרו כהצלחה הן ע"י האזוריים המשתתפים והן ע"י רשות המים אשר אף בחרה לקדם את קיבוע כללי ההתנהלות כרישיון אזורי – תכלית הפרסום הנוכחי.
- iv. קיים פער משמעותי בין הכללים אשר פורסמו ב"קול הקורא" בשנת 2012 ובין הכללים הנוכחיים. פער זה ניתן לגישור תוך שיתוף פעולה בין הצדדים ומתן הזמן הנחוץ להשלמת ההתאמות בכללים ובפעילות הספקים.
- v. ביטול חד-צדדי של הפעילות המוצלחת, כפי שיכול להשתמע מסעיף 34 לכללים, יביא לפגיעה חמורה, בלתי מוצדקת ובלתי סבירה באזוריים הללו.
- vi. קיים אינטרס משותף לרשות המים ולאזוריים בהמשך קיום הפעילות האזורית ולגישור על הפערים הקיימים.
- vii. האזוריים המדוברים מתנהלים, לכל הפחות, ארבע שנות רישוי כרישיונות אזוריים הלכה למעשה וביצעו את כלל ההתאמות שנדרשו מהם לצורך הפעילות הנ"ל.
- viii. אנו מבקשים כי תקופת הזמן לגישור על הפערים הקיימים תקבע לכל הפחות לשנתיים מיום פרסום נוסח הכללים הסופי.

טז. סעיפים 4(א)3, 5(ג)1 לתוספת – שטחי החקלאות.
בניגוד לפירוט מערכות ההפקה והאספקה, פירוט הקרקעות החקלאיות שבידי הצרכנים אינו פרט רלוונטי לעניין התנהלות ספק המים האזורי או המקומי. מיפוי הקרקעות ופירוטן מנוהלות ע"י משרד החקלאות ופיתוח הכפר ולא ברורה דרישת נתונים זו במסגרת בקשת הרישיון.
מבקשים להוריד דרישה זו מן הסעיפים.

נבקש להיות מוזמנים לשימוע הפרונטלי שיקבע לנושא.

בכבוד רב,

אבשלום (אבו) וילן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

